

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

**Diplomsko delo
visokošolskega programa**

**PROJEKT UVEDBA EVRA V REPUBLIKI
SLOVENIJI**

Sabina Dedukič

Ljubljana, april 2009

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo
visokošolskega programa

PROJEKT UVEDBA EVRA V REPUBLIKI SLOVENIJI

Kandidatka: Sabina Dedukič
04029544

Mentor: mag. Iztok Sirnik

Ljubljana, april 2009

Povzetek

Diplomska naloga obravnava projekt uvedbe evra v Republiki Sloveniji. V njej so predstavljena teoretična izhodišča, s pomočjo katerih smo v Sloveniji uspešno izvedli prehod na novo valuto. Pri projektu uvedbe evra je Slovenija kot zgled uporabila pozitivne izkušnje držav, ki so že uvedle evro.

Ta projekt je bil velikega pomena za Republiko Slovenijo in njene državljane. Skozi diplomsko delo bom podrobneje predstavila pomen projekta uvedbe evra v Republiki Sloveniji, posamezne stopnje uvajanja nove valute v slovenski prostor ter nenazdanje uporabo nove valute v Sloveniji.

V diplomskem delu sem najprej opredelila priprave na uvedbo evra, zatem pa predstavila najpomembnejše akterje, ki so sodelovali pri tem projektu. Pri uvajanju evra je bilo še posebej pomembno prepoznavanje morebitnih težav ter ovire pri uvedbi evra posameznih sodelujočih akterjev, zato sem se v diplomskem delu posvetila tudi posameznim pozitivnim in negativnim stranem projekta uvedbe evra v Republiki Sloveniji.

Za uspešnost uvajanja evra v Sloveniji pa je bila pomembna tudi skupna komunikacijska strategija Vlade Republike Slovenije, Banke Slovenije, Statističnega urada Republike Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije in Zveze potrošnikov Slovenije, zato jo tudi nekoliko bolj podrobno predstavljam.

Ključne besede: *evro, zakonodaja, dokumenti, komunikacijska strategija, projekt, informacije*

Summary

The thesis deals with the project of introduction of euro in the Republic of Slovenia. In my thesis I have shown theoretical backgrounds, through which the transition to new currency in Slovenia was successfully implemented. In the thesis I also clearly point out that Republic of Slovenia has used positive experience of other states and nations which have already introduced euro as their national currency and has learned from good practice of other nations.

The project of introduction of euro had a great importance for Republic of Slovenia and its citizens. Through my thesis I will show in details the importance of the implementation of the project itself, certain stages of the implementation itself and use of the new currency in Republic of Slovenia.

In my thesis I start with facts of preparation period for the euro, then show all the important criteria and relevant factors, that were involved in the presented project. Concerning the introduction of the euro an important role played identification of possible issues and obstacles concerning the introduction itself by the institutions involved in the project. Therefore, the main emphasis is also on positive and negative aspects of the introduction of the euro in Slovenia.

The successfulness of the implementation of the euro in Slovenia was also supported by joint communication strategy that was made by the Government of the Republic of Slovenia, Bank of Slovenia, Statistical Office of the Republic of Slovenia, Chamber of Commerce and Industry of Slovenia and Association of consumers of Slovenia. Therefore I introduce the communication strategy in details.

Key words: *euro, legislation, documents, communication strategy, project, informations*

KAZALO

POVZETEK	II
SUMMARY	III
1 UVOD	1
2 PRIPRAVE NA UVEDBO EVRA	3
2.1 POTEK UVEDBE EVRA.....	3
2.1.1 <i>Predpristopna faza</i>	3
2.1.2 <i>Faza od vstopa v EU do vključitve v mehanizem deviznih tečajev ERM II</i>	5
2.1.3 <i>Sodelovanje v mehanizmu deviznih tečajev ERM II</i>	5
3 PRILAGODITEV ZAKONODAJE REPUBLIKE SLOVENIJE	7
3.1 TEMELJNI DOKUMENTI UVEDBE EVRA V REPUBLIKI SLOVENIJI.....	7
3.1.1 <i>Dokumenti, programi in priporočila</i>	8
4 UVEDBA EVRA	9
4.1 UVEDBA EVRA V SLOVENIJI.....	9
4.1.1 <i>Kronološki pregled procesa uvedbe evra v Sloveniji</i>	10
5 KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA	13
5.1 ODNOSI Z JAVNOSTJO.....	13
5.2 SKUPINA ZA ODNOSE Z JAVNOSTMI.....	13
5.2.1 <i>Shematski prikaz akterjev, vključenih v projekt uvedbe evra v Sloveniji</i>	14
5.3 JAVNOMNENJSKE RAZISKAVE.....	15
5.3.1 <i>Evrobarometer (oktober 2004)</i>	15
5.3.2 <i>Interes državljanov</i>	16
5.3.3 <i>Sporočila</i>	16
5.3.4 <i>Partnerji in izvajalci, ki si prizadevajo za uvedbo evra</i>	16
5.3.5 <i>Odnosi z mediji</i>	17
5.3.6 <i>Izdaja posebnih publikacij oziroma zloženek in koledarjev</i>	17
5.3.7 <i>Neposredno komuniciranje</i>	17
5.3.8 <i>Oglaševanje, promocijska gradiva</i>	18
5.4 AKTIVNOSTI POSAMEZNIH IZVAJALCEV, KI SI PRIZADEVAJO ZA UVEDBO EVRA V REPUBLIKI SLOVENIJI.....	18
5.4.1 <i>Vlada Republike Slovenije</i>	18
5.4.2 <i>Banka Slovenija</i>	19
5.4.3 <i>Statistični urad Republike Slovenije</i>	19
5.4.4 <i>Gospodarska zbornica Slovenije</i>	20
5.4.5 <i>Zveza potrošnikov Slovenije</i>	20
6 PREDVIDENI ZAPLETI IN TVEGANJA PRI UVEDBI EVRA	22
6.1 PREDVIDENI ZAPLETI PRI UVEDBI EVRA.....	22
6.2 TVEGANJA PRI UVEDBI EVRA.....	22
7 PROJEKT UVEDBA EVRA	24
7.1 ORGANIZACIJA PREHODA NA EVRO IN KOORDINACIJA AKTIVNOSTI.....	24

7.1.1	<i>Organizacija projekta in koordinacija v Republiki Sloveniji</i>	25
7.1.2	<i>Organizacija v Banki Slovenije</i>	26
7.2	KLJUČNI DEJAVNIKI USPEHA	26
7.2.1	<i>Izobraževanje zaposlenih</i>	28
7.2.2	<i>Informacijska tehnologija</i>	30
8	PREDNOSTI, SLABOSTI IN VPLIV UVEDBE EVRA V SLOVENIJI	31
8.1	<i>PREDNOSTI IN SLABOSTI UVEDBE EVRA ZA POTROŠNIKE V SLOVENIJI</i>	31
8.2	<i>PREDNOSTI IN SLABOSTI UVEDBE EVRA ZA PODJETJA V SLOVENIJI</i>	32
8.3	<i>PREDNOSTI IN SLABOSTI UVEDBE EVRA ZA DRŽAVO SLOVENIJO</i>	32
9	KRITIČNI DEJAVNIKI USPEHA	34
9.1	<i>IZBIRA SCENARIJA PREHODA NA EVRO</i>	34
9.2	<i>POMEMBNOST PRIPRAV V PODJETJIH IN JAVNI ADMINISTRACIJI</i>	35
9.3	<i>KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA</i>	35
10	ODNOS DO PROJEKTA UVEDBA EVRA	37
10.1	<i>KOMUNIKACIJA S SUBJEKTI PRIPRAV</i>	37
10.1.1	<i>Kanali pretoka informacij</i>	37
10.1.2	<i>Odzivnost subjektov priprav na kanale pretoka</i>	37
10.1.3	<i>Ocena organizacije dela pri subjektih priprav</i>	38
10.2	<i>KOMUNIKACIJA S SUBJEKTI PRIPRAV</i>	38
10.2.1	<i>Pretok informacij</i>	38
11	ZAKLJUČEK	40
	LITERATURA	42
	SEZNAM SLIK IN TABEL	45
	SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC	46
	IZJAVA O AVTORSTVU IN NAVEDBA LEKTORJA	47

1 UVOD

Evropska unija je unija 27 držav članic, ki verjamejo, da bodo z delitvijo oblasti njihovi prebivalci varnejši, bogatejši, bolj zdravi in srečnejši. Države, ki so članice EU so Belgija, Irska, Latvija, Malta, Portugalska, Slovenija, Združeno Kraljevstvo, Ciper, Češka Republika, Španija, Litva, Nizozemska, Danska, Estonija, Francija, Italija, Luksemburg, Madžarska, Avstrija, Poljska, Slovaška, Nemčija, Finska, Bolgarija, Grčija, Švedska in Romunija.

Sistemu vladanja, ki so ga ustvarile, na svetu ni enakega. Nadzorujejo ga institucije s sedežem v Bruslju, Strasbourgu in Luksemburgu. Vsaka institucija ima svojo vlogo, skupaj so odgovorne za številne zakone, ki določajo naš način življenja. Države kandidatke za vstop v EU so Hrvaška, Republika Makedonija in Turčija. Evropska unija deluje preko vrste medsebojno povezanih institucij in organov.

Med pomembnejše institucije EU spadajo predvsem, **Evropski parlament**, ki predstavlja glas ljudstva. **Evropska komisija** je vlada oziroma izvršna veja oblasti v EU. Tu nastajajo vsi novi zakoni. **Svet Evropske unije**, tu svoje povedo nacionalne vlade. Svet sprejema in zavrača predloge novih zakonov. **Evropski svet** sestavljajo predsedniki in predsedniki vlad držav EU.

Slovenija je januarja 2008 prevzela predsedstvo od Portugalske, junija 2008 pa ga je predala Franciji. **Evropsko sodišče**, njegova naloga je zagotoviti, da so zakoni pravilno interpretirani povsod v EU. **Evropsko računsko sodišče**, preverja račune Komisije in objavlja letna poročila.

Finančni organi so pomembni za nemoteno delovanje in razvoj EU, ti pa so: **Evropska centralna banka (ECB)**, njena naloga je upravljanje evra – enotne valute EU. Evropska centralna banka je odgovorna tudi za oblikovanje in izvajanje gospodarske in monetarne politike EU. Evropska centralna banka pri opravljanju svojih nalog sodeluje z Evropskim sistemom centralnih bank (ESCB), ki zajema vseh 27 držav EU. Petnajst držav, ki so že uvedle evro, skupaj sestavlja evrsko območje, njihove centralne banke pa skupaj z Evropsko centralno banko sestavljajo evrosistem. **Evropska investicijska banka (EIB)** ima nalogo da posoja denar za projekte v evropskem interesu. **Evropski investicijski sklad (EIS)** zagotavlja tvegani kapital za mala in srednja podjetja.

Posvetovalna organa EU imata pomembno vlogo pri upoštevanju interesov malih ljudi, poznamo dva: **Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO)** in **Odbor regij**.

Republika Slovenija je vstopila v Evropsko unijo 1. maja 2004. Po vstopu Slovenije je bil njen cilj prevzem evra. Projekt uvedbe evra je bil za Slovenijo ključnega pomena, saj je predstavljal stabilnejše okolje za celotno gospodarstvo, nižje obrestne mere in stabilnost cen. Ker je to za Slovenijo eden od večjih in pomembnejših projektov v času samostojne Slovenije, sem se odločila, da raziščem to področje.

Predvsem me zanima kakšne so bile priprave na uvedbo evra in kako so potekale? Kateri akterji v Republiki Sloveniji so pri tem projektu sodelovali? Kako je potekala sama uvedba evra v Republiki Sloveniji? Kakšno komunikacijsko strategijo smo pri tem uporabili? Kakšni so bili predvideni možni zapleti pri uvedbi evra? Kakšne prednosti in slabosti nam prinaša uvedba evra? Vse odgovore na zastavljena vprašanja bom pojasnila v svoji diplomski nalogi.

Diplomsko delo je sestavljeno iz desetih poglavij, na začetku pojasnujem kakšne so bile priprave pri projektu uvedbe evra in kako so potekale po časovnem zaporedju. V nadaljevanju sledijo glavni akterji, ki so sodelovali pri projektu uvedbe evra. Sledi sama uvedba evra, ki je razdeljena kronološko. Opisana je komunikacijska strategija in njeni cilji. V šestem poglavju opisujem predvidene zaplete in tveganja pri projektu uvedbe evra.

V nadaljevanju opišem organizacijo projekta uvedbe evra na ravni Evropske unije in Republike Slovenije. Analiziram kakšne so prednosti in slabosti uvedbe evra v Republiki Sloveniji za potrošnike, podjetja in samo državo.

V zadnjem poglavju na kratko opišem komunikacijo s subjekti, ki so sodelovali pri projektu uvedbe evra.

2 PRIPRAVE NA UVEDBO EVRA

Slovenija je vstopila v EU 1. maja 2004. Po vstopu Slovenije v EU je bil njen osrednji cilj prevzem evra. Prvi korak k uresničitvi tega je dveletna vključenost v mehanizem deviznih tečajev - ERM II. Slovenija je v ta mehanizem vstopila 28. junija 2004.

Ko je izpolnjevala vseh pet maastrichtskih kriterijev, je uvedla evro s 1. januarjem 2007. Vlada Republike Slovenije in Banka Slovenije sta v januarju 2005 sprejeli 'Načrt uvedbe evra'. Ta dokument načrtuje vse vsebinske postopke v zvezi z uvedbo evra.

Ker je uvedba evra za vsako državo velik in kompleksen logistični projekt, je vanj vključenih več nosilcev odločanja in aktivnosti. Projekt uvedbe evra je vključeval precejšen delež negotovosti in določenega tveganja.

Za tehnične priprave pri uvedbi evra skrbi Koordinacijski odbor za tehnične priprave za uvedbo evra, ki je nastal ob vključitvi Slovenije v mehanizem deviznih tečajev - ERM II na pobudo Ministrstva za finance in Banke Slovenije (Vlada RS in Banka Slovenije, 2005, str. 3).

Odbor sestavlja več delovnih skupin, zadolženih za različna vsebinska področja, za katera so pripravile akcijske načrte, o izvedbi katerih se sproti usklajujejo. V okviru teh skupin sodelujejo tudi druga ministrstva in vladne službe, nadzorniki posameznih delov finančnega sistema, stanovska združenja ponudnikov finančnih storitev in predstavniki gospodarstva (Vlada RS in Banka Slovenije, 2005, str. 3).

Pri takšnem projektu je pomemben jasen cilj, ki postopno nastaja in končna korist, ki jo projekt prinese. Opredelimo časovni cilj, da bo projekt uvedbe evra uspešno dokončan ob zastavljenem času. Seveda se opredelijo in nadzirajo stroški projekta.

Država meni, da je za končni uspeh projekta uvedbe evra v Sloveniji odločilnega pomena, da se vsi akterji in skupine identificirajo s cilji in da vsi vpleteni v ta projekt zelo dobro razumejo, kakšen je cilj projekta.

2.1 POTEK UVEDBE EVRA

2.1.1 Predpristopna faza

Pri poteku uvedbe evra smo šli skozi dve fazi, in sicer sta bili časovno opredeljeni. Prva faza je trajala do vstopa Slovenije v EU, to je 1. maj 2004.

V tem obdobju je morala Slovenija izpolniti pet konvergenčnih meril za članstvo v EU. S tem je postala del ekonomske in monetarne unije EMU. Da lahko država članica Evropske unije postane del območja evra in uvede evro, mora izpolniti dva pogoja - uskladiti nacionalno zakonodajo s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti, Statutom evropske centralne banke - ECB in evropskim sistemom centralnih bank - ESCB ter izpolniti t. i. konvergenčna merila (Urad vlade za komuniciranje, Banka Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, 2006, str. 1).

Merila, s katerimi se ugotavlja gospodarska in pravna konvergenca med državami članicami, so bila določena z Maastrichtsko pogodbo leta 1992, zato jih pogosto imenujemo tudi maastrichtska merila. Slovenija je prevzela predpise, ki se nanašajo na ekonomsko in monetarno unijo - EMU ter se posvetovala o sodelovanju v mehanizmu deviznih tečajev - ERM II in centralnem tečaju.

UVAJANJE EVRA V SLOVENIJI

Evro je postal slovenska nacionalna valuta v več stopnjah. Prvo stopnjo je predstavljal vstop Slovenije v EU in kmalu za tem tudi v sistem mehanizma deviznih tečajev ERM II (28. junija 2004).

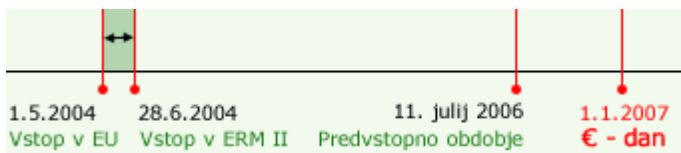
Druga stopnja se je začela z informativnim dvojnimi označevanjem cen, 1. marca 2006, in se je končala 11. julija 2006, ko je bila sprejeta odločitev, da Slovenija izpolnjuje pogoje za uvedbo evra. Takrat je bil tudi določen tečaj zamenjave med tolarjem in evrom. Že naslednji dan po določitvi nepreklicnega tečaja zamenjave je nastopilo obvezno dvojno označevanje cen po tem tečaju, ki bo trajalo do 1. julija 2007.

Tretjo stopnjo predstavlja dejanska uvedba evra, 1. januarja 2007, ko je evro postal naš denar. Takrat se je začel tudi dvojni obtok tolarjev in evrov, ki se je zaključil 14. januarja 2007. S 1. januarjem 2007 je začel teči tudi rok za zamenjavo tolarjev za evre.

Do 1. marca 2007 bo mogoče menjati kovance in bankovce brezplačno v poslovnih bankah in hranilnicah, po tem datumu pa bo Banka Slovenije še vedno brezplačno zamenjala tako bankovce (brez časovne omejitve) kot tudi kovance (do leta 2016).

2.1.2 Faza od vstopa v EU do vključitve v mehanizem deviznih tečajev ERM II

Druga faza je trajala od 1. maj 2004 do 28. junij 2004, kar je razvidno iz časovnega traka.

Aktivnosti, ki so se odvijale v drugi fazi, so bile predvsem: sodelovanje v Ekonomski in monetarni uniji - EMU kot država članica z odstopanjem glede uvedbe evra, politika deviznega tečaja je zadeva skupnega interesa, Banka Slovenije postane del evropskega sistema centralnih bank - ESCB, guverner Banke Slovenije je član razširjenega sveta Evropske centralne banke - ECB, upoštevanje pravil o koordinaciji ekonomskih politik v EMU.

Slovenija se je s članstvom v EU zavezala k uvedbi evra, zato si mora prizadevati za izpolnitev vseh konvergenčnih meril.

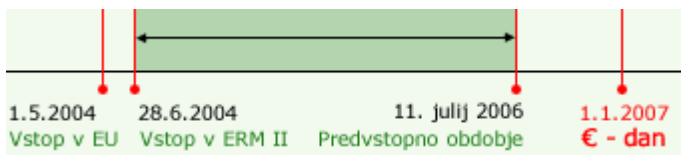
Potek koordinacije ekonomskih politik v ekonomski in monetarni uniji EMU
Ekonomske politike držav članic EU spadajo med zadeve skupnega pomena in morajo biti koordinirane na ravni EU, t.j. v okviru Sveta EU v sestavi finančnih ministrov - ECOFIN.

Prispevati morajo k doseganju ciljev EU v skladu z načeli odprtega tržnega gospodarstva, učinkovite alokacije resursov, stabilnosti cen, zdravih javnih financ in denarnih pogojev ter vzdržne plačilne bilance. EU določa za države članice širše smernice ekonomske politike na področju proračunske politike, strukturne politike, trga dela in zaposlitvene politike.

Svet za ekonomske in finančne zadeve ECOFIN, ki predstavlja multilateralni nadzor, oceni ekonomsko situacijo in skladnost s širokimi smernicami ekonomske politike ter oblikuje priporočila državi članici EU v primeru neskladja s smernicami (Urad vlade za komuniciranje, Banka Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, 2006, str. 16).

2.1.3 Sodelovanje v mehanizmu deviznih tečajev ERM II

Sodelovanje Slovenije v evropskem mehanizmu deviznega tečaja ERM II je trajalo od 28. junija 2004 dalje.

Država članica EU, ki ni uvedla evra, se sicer sama odloči o tem, kdaj bo svojo valuto vključila v ta sistem, vendar pa se od nje pričakuje, da si za to ves čas prizadeva. Dveletno sodelovanje v mehanizmu deviznega tečaja ERM II, v dovoljenih mejah nihanja deviznega tečaja okoli centralnega tečaja do evra in brez prilagoditve centralnega tečaja navzdol oziroma devalvacije, je eden izmed pogojev za uvedbo evra.

V tej fazi se samostojnost denarne politike zmanjša. Politika deviznega tečaja je osredotočena na stabilnost tečaja glede na evro. Pred uvedbo evra mora Slovenija vsaj dve leti ostati v evropskem mehanizmu deviznih tečajev ERM II. ERM II je mehanizem deviznega tečaja, katerega namen je zagotoviti stabilnost deviznih tečajev ter povezanost med evrom in valutami tistih držav članic EU, ki niso uvedle evra (Urad vlade za komuniciranje, Banka Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, 2006, str. 16).

Pogoj za sodelovanje v mehanizmu deviznih tečajev ERM II je članstvo v EU. Mehanizem deviznih tečajev ERM II je bil vzpostavljen z Resolucijo Evropskega sveta o vzpostavitvi mehanizma deviznega tečaja v tretji fazi ekonomske in monetarne unije v Amsterdamu, 16. junija 1997, v kateri so zapisana načela in cilji ERM II ter njegove glavne značilnosti (Urad vlade za komuniciranje, Banka Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, 2006, str. 17).

3 PRILAGODITEV ZAKONODAJE REPUBLIKE SLOVENIJE

Pravna konvergenca je poleg ekonomske eden od pogojev za uvedbo evra v Republiki Sloveniji, saj je uvedba evra natančno določena z evropsko zakonodajo, ki jo je potrebno prenesti na nacionalni nivo in ustrezno dopolniti. Tako je pred uvedbo evra potrebna pravna uskladitev z določili Statuta Evropske centralne banke (ECB), ki je pogoj za pozitivno konvergenčno oceno (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 2).

Pravila za uvedbo evra določa evropska zakonodaja. Poleg Pogodbe o evropskih skupnostih so pomembne tri Uredbe Evropskega Sveta:

- Uredba Sveta (ES) št. 974/98 o uvedbi evra;
- Uredba Sveta (ES) št. 2866/98 o menjalnih razmerjih med evrom in valutami držav članic, ki sprejmejo evro;
- Uredba Sveta (ES) št. 1103/97 o nekaterih določbah v zvezi z uvajanjem evra (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 3).

Ob pravnih podlagah za prevzem evra obstojajo na evropski ravni tudi priporočila dobre prakse, ki temeljijo na izkušnjah prevzemanja evra v sedanjih državah članicah evroobmočja. Z njimi so seznanjene vse države članice, ki še niso prevzele evra. Priporočila dobre prakse so bila podlaga za pripravo Načrta za uvedbo evra v Republiki Sloveniji (Koordinacijski odbor za tehnične priprave na prevzem evra, 2006, str. 3).

Vlada Republike Slovenije se je odločila, da bo konkretna tehnična vprašanja izvedbe pravil iz Uredb Evropskega sveta reševala kombinirano s krovnim zakonom o prevzemu evra, spremembami nekaterih področnih zakonov in sprejetjem nekaterih novih zakonov (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 3).

3.1 TEMELJNI DOKUMENTI UVEDBE EVRA V REPUBLIKI SLOVENIJI

Slovenija je sprejela nove zakone in predpise, ter dopolnila že obstoječe. Med pomembnejšimi treba omeniti, Zakon o uvedbi eura, Zakon o Banki Slovenije, Zakon o dvojnem označevanju, Program vstopa v ERM II in prevzem evra, Načrt uvedbe evra, Poročilo o tehničnih pripravah na prevzem evra v Republiki Sloveniji.

Zakone, kjer gre za vsebine, ki so v pristojnosti evropske centralne banke ECB, morajo pristojna ministrstva pred sprejetjem poslati v mnenje evropski centralni banki ECB. Pridobivanje mnenja evropske centralne banke ECB je obvezno in temelji

na določilih Pogodbe o evropskih skupnosti (Koordinacijski odbor za tehnične priprave na prevzem evra, 2006, str. 4).

3.1.1 Dokumenti, programi in priporočila

Republika Slovenija je pripravila nekaj dokumentov, programov in priporočil pred uvedbo evra, in sicer:

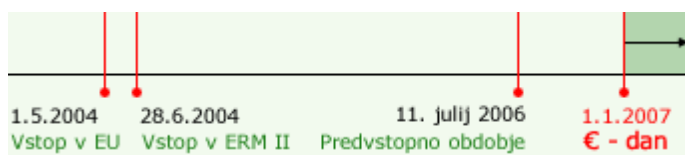
Zaključna študija o uvedbi evra v Sloveniji, Sporočilo Evropske komisije o prehodu Slovenije na evro. Konvergenčni programi Vlade RS: Konvergenčni program 2005, Konvergenčni program 2004. Konvergenčna poročila Evropske komisije in Evropske centralne banke: Poročilo Evropske komisije in Poročilo Evropske centralne banke za leto 2004 in leto 2006 (Urad vlade za komuniciranje, Banka Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, 2006).

Konvergenčni programi držav članic EU: Ocene konvergenčnih programov posameznih držav s strani Evropske komisije. Komuniciranje z javnostjo: Komunikacijska strategija v podporo uvedbi evra, Priročnik celostne grafične podobe in Evro - za vse nas.

4 UVEDBA EVRA

Izpolnjevanje konvergenčnih kriterijev ocenjujeta Evropska komisija in Evropska centralna banka v konvergenčnih poročilih najmanj enkrat na vsaki dve leti ali na zahtevo države članice EU, ki še ni uvedla evra.

Pol leta po odločitvi Sveta EU, da Slovenija izpolnjuje zahtevana konvergenčna merila za uvedbo evra se je začel velik projekt uvedbe evra v Sloveniji. Za dan uvedbe evra je bil določen 1. januar 2007 (Urad vlade za komuniciranje, Banka Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, 2006, str. 17).

Z dnem uvedbe evra je Banka Slovenije postala del evrosistema in je nanj prenesla pristojnost glede vodenja monetarne politike. Guverner Banke Slovenije pa je postal član Sveta evropske centralne banke ECB.

Evro je bil uveden kot zakonito plačilno sredstvo, ki je zamenjal tolar po nepreklicno določenem tečaju.

4.1 UVEDBA EVRA V SLOVENIJI

V Sloveniji smo pri uvedbi evra upoštevali izkušnje držav, ki so že uspešno izvedle prehod na evro. Pri tem smo upoštevali dve spremembi:

- predvstopno obdobje je kratko: predvstopno obdobje, to je obdobje med odpravo derogacije, predvidoma jeseni 2006, ter dejansko uvedbo evra, ki je bila načrtovana za 01.01.2007;
- evro kovanci in bankovci že obstajajo, so dostopni slovenski javnosti, ki z njimi posluje v tujini.

Predvstopno obdobje se začne z odpravo derogacije in objavo tečaja, po katerem se tolar zamenja z evrom, in traja do uvedbe evra. Ob kratkem predvstopnem obdobju Banka Slovenije predvideva tudi kratko obdobje zamenjave gotovine. Banka Slovenije pričakuje, da bodo tudi druge institucije EU prilagodljive glede alternativnih oz. novih scenarijev za uvedbo evra (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 7).

Razlogi za taka predvidevanja Banke Slovenije so:

- Slovenija je majhno denarno območje;
- imamo izkušnje z uspešno zamenjavo denarja (oktobra 1991 dinarjev v bone, leta 1992 pa bonov v tolarje);
- Slovenija je dvoletno bivanje v mehanizmu deviznih tečajev ERM II izpolnila junija 2006.

Konvergenčno poročilo, ki je osnova za odločitev Evropskega sveta, da lahko posamezna država uvede evro, se je sestavilo zgodaj jeseni leta 2006. Zaradi več razlogov, kot so začetek obračunskega in fiskalnega leta, je najprimernejši dan za uvedbo evra bil 1. januar 2007. Čas dvojnega obtoka tolarja in evra se je pričel z dnem, ko je postal evro naš denar, vendar se je še vedno lahko plačevalo tudi s tolarji (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 7).

V predvstopnem obdobju je bilo potrebno uresničiti tehnične priprave za kovanje evro kovancev z nacionalno stranjo. Banka Slovenije pri tem izhaja iz predpostavke, da izdajanje kovancev z nacionalno stranjo ni dopustno pred odpravo derogacije. Pravo EU dopušča, da določena država uvede evro tudi brez evro kovancev z nacionalno stranjo (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 8).

Banka Slovenije ocenjuje, da je potreben čas za izdelavo kovancev najmanj 3 do največ 6 mesecev. V primeru, da zaradi pozne odprave derogacije ni na voljo kovancev z nacionalno stranjo, se lahko Vlada Republike Slovenije odloči:

- za uvedbo evra brez kovancev z nacionalno stranjo;
- za odlog uvedbe evra dokler ne bodo nakovani kovanci z nacionalno stranjo.

4.1.1 Kronološki pregled procesa uvedbe evra v Sloveniji

V spodnji tabeli je prikazan kronološki pregled procesa uvedbe evra v Sloveniji:

Tabela 1: Kronološki pregled procesa uvedbe evra v Sloveniji

2004	
1. maj	Slovenija je postala članica EU z zavezo, da bo uvedla evro.
13. maj	Vlada je sprejela konvergenčni program, enega ključnih elementov pri odločanju o vključitvi Slovenije v mehanizem deviznih tečajev ERM II in v območje evra.

28. junij	Slovenija je vstopila v mehanizem deviznih tečajev ERM II in centralni tečaj določila pri 239,640 tolarja za evro.
2005	
3. februar	Vlada je potrdila dokument Načrt uvedbe evra.
7. oktober	Slovenija je predstavila podobe slovenskih evrskih kovancev.
2006	
februar	Zveza potrošnikov Slovenije je začela izvajati projekt Pricewatch.
1. marec	Začetek informativnega dvojnega označevanja cen v tolarjih in evrih.
14. april	Začela je veljati novela zakona o Banki Slovenije, katere uveljavitev je poleg izpolnjevanja konvergenčnih kriterijev eden od pogojev za prevzem evra.
16. maj	Evropska komisija in Evropska centralna banka sta po predčasni preučitvi konvergenčnega programa Slovenije na prošnjo države pozitivno ocenili njeno pripravljenost na uvedbo evra.
7. junij	Finančni ministri EU so podali pozitivno mnenje o vstopu Slovenije v območje evra
15. junij	Evropski parlament je podprl širitev območja evra na Slovenijo.
16. junij	Na vrhu EU je bila sprejeta politična odločitev o uvedbi evra v Sloveniji.
28. junij	Evropska komisija je predlagala, naj končni tečaj zamenjave med tolarjem in evrom znaša 239,640 tolarja za evro, kar je enako centralnemu tečaju.
11. julij	Svet EU je sprejel končno odločitev o vstopu Slovenije v območje evra. Določen je bil končni tečaj zamenjave, ki nepreklicno določa menjalno razmerje med tolarjem in evrom. Po pričakovanjih je tečaj zamenjave ostal enak centralnemu tečaju, določenem pri 239,640 tolarja za evro.
12. julij	Začetek obdobja dvojnega označevanja cen v tolarjih in evrih.
20. julij	Vlada je sprejela predlog zakona o uvedbi evra.
26. oktober	Državni zbor je sprejel Zakon o uvedbi eura.
24. november	Veljati je začel Zakon o uvedbi eura.

1. december	Podjetja so lahko od tega dne v bankah kupila vnaprej pripravljene pakete evrskih kovancev za začetno blagajniško poslovanje po novem letu.
15. december	Poslovne banke so začele prodajati začetne pakete evrskih kovancev za fizične osebe ter posebne zbirke slovenskih evrskih kovancev za numizmatike oz. zbiratelje.
2007	
1. januar	Datum uvedbe evra v Sloveniji.
1. - 15. januar	Obdobje dvojnega obtoka tolarjev in evrov.
15. januar	Evro postane edino plačilno sredstvo v Sloveniji.
do 1. marca	Brezplačna menjava tolarske gotovine za evre v vseh poslovnih bankah, hranilnicah in na poštnih okencih.
od 1. marca dalje	V Banki Slovenije zamenjava tolarske gotovine v evre brez provizije: - tolarski kovanci: do konca leta 2016 - tolarski bankovci: brez časovne omejitve
30. junij	Konec obveznega dvojnega označevanja cen v evrih in tolarjih.

5 KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA

5.1 ODNOSI Z JAVNOSTJO

Banka Slovenije in Vlada RS sta v maju 2005 potrdili skupno komunikacijsko strategijo v podporo uvedbi evra v obdobju 2005-2007. Strategija vključuje skupne komunikacijske aktivnosti vseh institucij, ki poleg Vlade RS in Banke Slovenije sodelujejo pri obveščanju javnosti (Združenje bank Slovenije, Gospodarska in Obrtna zbornica, Zveza potrošnikov Slovenije).

V komunikacijski strategiji so natančneje določeni komunikacijski cilji, ključne ciljne skupine, skupne aktivnosti omenjenih institucij ter vsi izvajalci in partnerji, ki si prizadevajo za uvedbo evra. Strategija je bila tudi osnova za podpis strateškega sporazuma z Evropsko komisijo, ki sta ga Vlada RS in Evropska komisija podpisali 8. novembra 2005 v Bruslju in določa oblike medsebojnega sodelovanja (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 6).

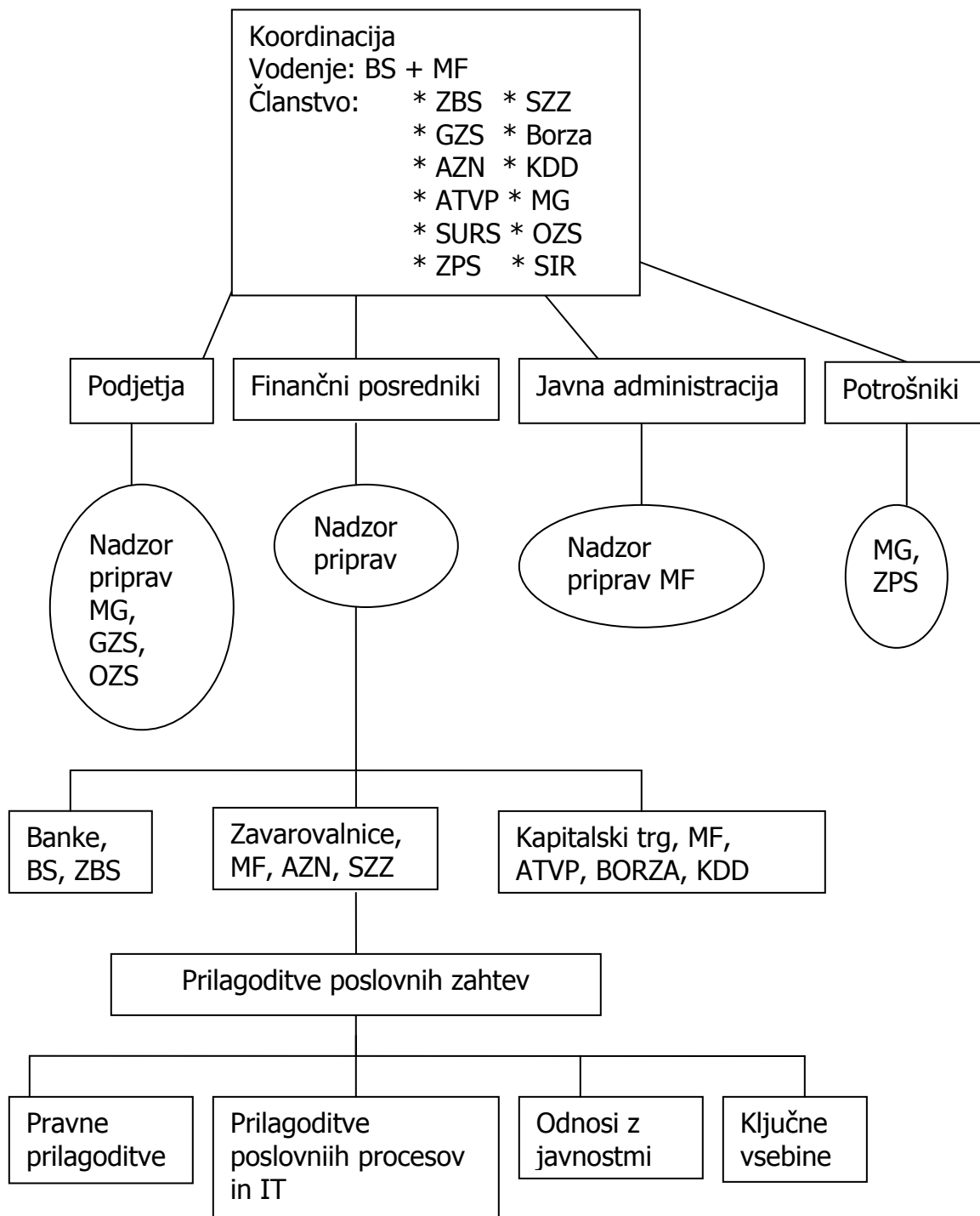
5.2 SKUPINA ZA ODNOSE Z JAVNOSTMI

Informiranje javnosti ena izmed prednostnih nalog, zato je bila v okviru Koordinacijskega odbora ustanovljena tudi delovna skupina za odnose z javnostmi. V njej sodelujejo predstavniki Vlade RS (Kabinet predsednika Vlade RS, Urad Vlade RS za informiranje, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za gospodarstvo), Statistični urad RS, Banke Slovenije, Združenja bank Slovenije, GZS in Zveze potrošnikov Slovenije.

Pridružili pa so se tudi predstavniki Obrtne zbornice Slovenije. Skupino vodita vladni tiskovni predstavnik in tiskovna predstavnica Banke Slovenije. Naloga skupine je priprava nacionalne večletne komunikacijske strategije v podporo uvedbi evra, njeno izvajanje in koordinacija komunikacijsko-informativnih aktivnosti (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 3).

5.2.1 Shematski prikaz akterjev, vključenih v projekt uvedbe evra v Sloveniji

Slika 1: Akterji, ki so vključeni v projekt uvedbe evra v Sloveniji

5.3 JAVNOMNENJSKE RAZISKAVE

Politbarometer (Fakulteta za družbene vede, Center za raziskovanje javnega mnenja). Podatki kažejo, da od junija 2004 dalje, ko je bil v raziskavo Politbarometer v merjenje zaupanja institucijam vključen tudi evro, respondenti najbolj zaupajo prav evru, celo pred nacionalno valuto.

Po zadnjih podatkih (PB april 2005) evru zaupa 59 % in ne zaupa 8 % vprašanih, tolarju pa zaupa 58 % in ne zaupa 9 % vprašanih. Na lestvici od 1 (najmanj zaupa) do 5 (najbolj zaupa) evro dosega povprečje 3,84, tolar pa 3,57.

Iz pregleda podatkov v tem obdobju sem ugotovila, da evru bolj od povprečja zaupajo starejši in bolj izobraženi respondenti, upokojenci, prebivalci Ljubljane in Maribora ter moški. Manj od povprečja evru zaupajo mlajši od 30 let, vprašani s končano osnovno šolo in ženske (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 7).

5.3.1 Evrobarometer (oktober 2004)

Telefonska raziskava, naročena s strani Evropske komisije, v novih državah članicah na temo uvedbe evra, je pokazala, da sta v novih članicah v povprečju stopnja zanimanja za evro in tudi njegovo poznavanje nizka. Kot je nizko tudi poznavanje prednosti, ki naj bi jo prinesla skupna evropska valuta.

Slovenija in Madžarska sta pri tem izjemi. Po omenjeni raziskavi:

- 56 % vprašanih Slovencev meni, da bo uvedba evra prinesla pozitivne učinke na državni ravni (povprečje v 10 novih državah je 44 %);
- 51 % Slovencev meni, da jim bo evro prinesel koristi na osebni ravni;
- 57 % vprašanih iz Slovenije podpira uvedbo evra (med desetimi novinkami je Slovenija na prvem mestu, sledi Madžarska s 55 %, povprečje pa je 39 %);
- zamenjave lastne valute za evro se po tej raziskavi veselijo samo anketiranci iz Slovenije, Slovenci in Madžari pričakujejo večinoma menjavo čim prej, ko bo to možno (38 % Slovenija, 32 % Madžarska, 19 % povprečje), po določenem času pa 30 %;
- Slovenci so po tej anketi po lastnem prepričanju med vsemi desetimi novimi članicami tudi najbolj informirani o evru, za dobro informirane se jih ima 57 %, 4 % pa za zelo dobro (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 7).

5.3.2 Interes državljanov

Zanimanje javnosti za evro je ves čas veliko, kar dokazuje tudi precej vprašanj, zastavljenih na evrofon Urada vlade za informiranje in obisk spletne strani <http://evropa.gov.si> ter spletne strani Banke Slovenije. Najbolj aktualne so informacije, katere države že imajo evro, kdaj ga bo uvedla Slovenija in zakaj ga bomo uvedli.

Pojavlja se tudi vprašanje o morebitnem referendumu na to temo, kako bo z menjavo denarja in kakšna bo slovenska stran evrokovancev. Postopek izbire motivov in kdaj bo dvojno prikazovanje cen ter kako bo izvedeno v praksi (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 8).

5.3.3 Sporočila

Osnovno sporočilo partnerjev, ki si prizadevajo za uvedbo evra in izvajalcev, mora poudarjati prednosti, ki jih uvedba evra prinaša, tako prebivalkam in prebivalcem Slovenije kot tudi slovenskemu gospodarstvu.

Te prednosti so:

- na pot (zasebno ali poslovno) lahko gremo brez menjave denarja, ne glede na to, ali se odpravljamo v evropske ali neevropske države;
- prevzem evra bo slovenskemu gospodarstvu pomagal izkoristiti vse prednosti ogromnega evropskega trga in mu hkrati zagotavljal stabilno makroekonomsko okolje (tudi s pomočjo izpolnjevanja konvergenčnih kriterijev);
- večja transparentnost cen na širokem evroobmočju;
- evro se je uveljavil kot močna mednarodna valuta, enakovredna dolarju in jenu, kar lajša poslovanje tudi na neevropskih trgih;
- evro kot simbol skupne identitete, vrednot in uspešne evropske integracije (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 9).

5.3.4 Partnerji in izvajalci, ki si prizadevajo za uvedbo evra

Izvajalci, ki si prizadevajo za uvedbo evra bodo v vseh fazah sodelovali s številnimi partnerji – multiplikatorji:

- sodelovanje z ministrstvi (še posebej z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport, Ministrstvom za zdravje, Službo vlade za evropske zadeve...), vladnimi službami in uradi (Urad za potrošnike, Urad za mladino), s Predstavništvom Evropske komisije v Sloveniji in Informacijsko pisarno Evropskega parlamenta bo koordinirala Vlada RS;

- sodelovanje s finančno-bančnimi institucijami in Evropsko centralno banko bo koordinirala Banka Slovenije;
- organizacije, ki skrbijo za ljudi s posebnimi potrebami;
- sodelovanje s podjetniškim sektorjem bodo koordinirali Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtna zbornica Slovenije in Združenje bank Slovenije;
- sodelovanje z nacionalnimi, lokalnimi, regionalnimi in specializiranimi mediji: ob pomembnejših aktivnostih, ki bodo zahtevale večji medijski učinek, pa se bodo temu primerno povezali;
- sodelovanje z nevladnimi organizacijami bo koordiniral Vlada RS v okviru vsakoletnega razpisa za nevladne organizacije NVO, vključili pa se bodo tudi ostali izvajalci kampanje (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 10).

5.3.5 Odnosi z mediji

Bodo potekali predvsem po večih poteh, in sicer: novinarske konference, briefingi, sporočila za javnost, kontaktne radijske oddaje, tematske priloge v časopisih in specializiranih revijah in preko tematskih televizijskih oddaj.

5.3.6 Izdaja posebnih publikacij oziroma zloženk in koledarjev

Bodo omogočala državljanom in državljanke boljše informiranost, uporabljene so: publikacije, ki so namenjene splošni javnosti in so bile razposlane po gospodinjstvih, informativni plakati, ter publikacije Evropske centralne banke ECB.

5.3.7 Neposredno komuniciranje

Se bo izvajalo z organizacijo okroglih miz in različnih posvetovanj, (mednarodnih) seminarjev, predavanj, izobraževanj, poslovnih konferenc za specializirane in splošno javnost. Izvajale se bodo občasne regionalne javne razprave, namenjene splošni javnosti, delovali bodo odprti telefon(i).

Vzpostavitev enotne osrednje spletne strani o evru www.evro.si, s katere bodo povezave vodile na specializirane strani vseh izvajalcev in partnerjev, ki si prizadevajo za uvedbo evra ter evropske centralne banke ECB. Predvideni so obiski sejmov in drugih podobnih javnih prireditev, trgovskih središč, šol, bolnic, domov za ostarele, upokojenskih in ostalih društev, vojašnic...

5.3.8 Oglaševanje, promocijska gradiva

Priprava promocijskega gradiva (majice, značke, plastični kovanci s slovenskimi motivi, nalepke »sprejemamo evre«, mošnjički za kovance, kalkulatorji,...). V zadnji fazi prizadevanja za uvedbo evra so vključili še televizijske spote, radijske in časopisne oglase, širok spekter promocijskega in informacijskega gradiva, tudi gradiva Evropske unije in Evropske centralne banke.

5.4 AKTIVNOSTI POSAMEZNIH IZVAJALCEV, KI SI PRIZADEVAJO ZA UVEDBO EVRA V REPUBLIKI SLOVENIJI

5.4.1 Vlada Republike Slovenije

Urad Vlade Republike Slovenije za informiranje, ki že vrsto let vodi informativno-komunikacijske aktivnosti in ima v ta namen že vzpostavljeno informacijsko infrastrukturo (npr. evrofon, spletno mesto, sodelovanje z nevladnimi organizacijami, it.), je v imenu Vlade Republike Slovenije pripravil naslednje aktivnosti:

- publikacije, dve splošni publikaciji, ki sta distribuirani po vseh gospodinjstvih. Obe sta pripravljene v sodelovanju z Banko Slovenije.
- informativni plakati, so bili izdani v različnih obdobjih kampanje, z usmerjenimi informacijami in prirejeni za splošno javnost ali specialne javnosti; distribuirali jih v trgovine, podjetja, knjižnice, avtobusne in železniške postaje, na letališče, zdravstvene domove, domove za ostarele, društva, šole, podjetja, gostišča... (skratka na vsa javna mesta, še posebej pa v bližino plačilnih mest);
- bil je podan predlog za izdelavo skupnega spletnega mesta s prepoznavnim naslovom www.evro.si. Spletno mesto naj bi bilo povezano z vsemi akterji ter domačimi in tujimi spletnimi mesti;
- evrofon – 080 2002 je enotna, brezplačna klicna številka, ki deluje že sedem let in jo ljudje prepoznavajo kot naslov, kjer lahko zastavijo konkretno vprašanje. Zaenkrat deluje še samostojno, sčasoma se bo združil v enotni vladni klicni center, ki ga bo Urad pripravil skupaj z Ministrstvom za javno upravo. Evrofonisti odgovarjajo tudi na vprašanja državljanov, zastavljena prek evrodopisnic ali prek vladnih ali evropskih spletnih mest;
- predstavitve po šolah, v trgovinskih centrih, bolnicah, domovih za ostarele, itd. Urad s pomočjo evrofonistov izvaja usmerjene predstavitve za določene ciljne skupine (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 13 -15).

Aktivnosti nevladnih organizacij NVO

Urad že sedem let prek letnega javnega razpisa sofinancira aktivnosti nevladnih organizacij, ki izvajajo informativno izobraževalne aktivnosti. V podporo informativnim

dejavnostim je primerno imeti tudi nekaj promocijskega gradiva, ki je namenjeno motiviranju in spodbujanju zanimanja (npr. majice, značke, plastični kovanci, nalepke »euro accepted« (v slovenščini seveda), ki bi se pojavljale na vseh plačilnih mestih, mošnjički za kovance itd), minikalkulatorji za preračunavanje.

Oglaševanje

Izkušnje drugih držav kažejo, da je v zadnji fazi pred uvedbo treba informiranje podpreti še z oglaševalskimi aktivnostmi v najbolj gledanih terminih s sporočili, namenjenimi splošni in specializiranim javnostim (TV in radio spoti, tiskani oglasi; oglasi v kinemotografih, na internetu). Te aktivnosti Vlada RS izvaja skupaj z Banko Slovenije.

5.4.2 Banka Slovenija

Internetna stran je že urejena s posebnim podpoglavjem EVRO, ki obsega obširne informacije o evru, tudi primerjalno z državami, ki imajo evro. Internetna stran se bo dopolnjevala, v skladu s trenutno aktualnimi zadevami (npr. ob sprejemu zakonskih predpisov, ki se bodo nanašali na denarno enoto...).

Na internetni strani so tudi že informacije o bankovcih evra, ponaredkih, o postopkih za izbiro nacionalne strani kovancev. Spletna stran je povezana tudi na skupno internet stran www.evro.si in tudi na spletno stran Evropske centralne banke, predvsem na tiste povezave, ki vsebujejo informacije o evro bankovcih in kovancih.

5.4.3 Statistični urad Republike Slovenije

Spremljanje izpolnjevanja konvergenčnega kriterija – nizke inflacije. Z aprilom 2005 smo začeli objavljati podatke o inflaciji v Sloveniji tudi t.i. EMU konvergenčni indeks cen, ki kaže stopnjo izpolnjevanja enega od meril za prevzem evra oz. doseganje visoke stopnje stabilnosti cen.

Po določenem fiksnem menjalnem tečaju za evro se je Statistični urad RS aktivneje vključil v postopek uvedbe evra. Zaradi naraščajoče uporabe spletnih strani pri vseh tipih uporabnikov statističnega urada, je ta komunikacijski kanal osrednje sredstvo informiranja.

Podatki o cenah v evrih so preračunani po fiksnem tečaju in objavljeni: V podatkovni spletni bazi SI-STAT www.stat.si/si-stat, ki omogoča uporabniku pregledovanje podatkov o cenah za proizvode in storitve v tolarjih in v evrih v mesečnih časovnih serijah; uporabnik si lahko shrani svoj izbor in ob osveževanju podatkov, t.j. vsak

mesec z redno objavo, dobil enake podatke za novejša obdobja (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 16).

5.4.4 Gospodarska zbornica Slovenije

Ima veliko koristnih informacij na svojih spletnih straneh. Prvo sredstvo informiranja je internet. V okviru spletnih strani GZS – medijski kotiček je portal EVRO, kjer se bo sproti obveščalo medije o aktualnih dogajanjih na področju priprav na uvedbo evra (portal bo postavljen v sodelovanju z Oddelkom za evropske zadeve pri GZS).

Na tej spletni strani bodo po posameznih področjih objavljene sprotne informacije in obvestila, vsa pravna besedila v zvezi z uvedbo evra, pravilniki, odgovori na najpogostejša vprašanja, vse publikacije o evru, najave dogodkov ter povezave na druge spletne strani.

Izobraževanje

O vplivih uvedbe evra bo GZS podjetja obveščala tudi na seminarjih. Na seminarje, poslovne konference in predavanja bodo vabili tudi medije. Mediji bodo pravočasno obveščeni o vseh aktivnostih na GZS preko E-pošte, medijskega kotička GZS in s sporočili medijem.

Svetovanje

V okviru Infopike, ki bo s skupino strokovnjakov podjetjem svetovala pri uvajanju evra, bi povezali internetno stran »medijski kotiček GZS« z internetno stranjo Infopike, ki bo sproti objavljala najbolj pogosta vprašanja in odgovore pri uvajanju evra za pomoč novinarjem.

5.4.5 Zveza potrošnikov Slovenije

Kot sledi iz priporočil Evropske komisije, je neodvisno obveščanje in ozaveščanje potrošnikov s strani neodvisne potrošniške organizacije o uvajanju evra ter neodvisni nadzor nad izvajanjem procesa uvajanja nove valute (vključno s spremljanjem cen izdelkov in storitev). Zaradi varstva interesov potrošnikov ga izvaja neodvisna potrošniška organizacija, ki je ključnega pomena pri prehodu na evro.

Spremljanje cen

Spremljanje cen in pretvorb pred, med samim procesom ter po menjavi valut in opozarjanje na nepravilnosti:

- določitev metodologije spremljanja cen, ter ustrezna informacijska tehnološka podpora;
- priprava snemanja: prvo snemanje cen izdelkov, storitev (tri ločene košarice; košarica izdelki, košarica storitve in košarica izdelki in storitve) in obdelava podatkov (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 18).

Neposredno svetovanje in podpora potrošnikom se nudi na več načinov: preko spletnega portala evropotrošnik, potrošnikov Evro telefon, poročanje o rezultatih spremljanja cen v reviji VIP, seznanjanje potrošnikov, razlaga zakonodaje in predpisov, ki vplivajo na položaj potrošnikov ob spremembi valut v Sloveniji in priprava informativno izobraževalnega gradiva za vse potrošnike.

6 PREDVIDENI ZAPLETI IN TVEGANJA PRI UVEDBI EVRA

6.1 PREDVIDENI ZAPLETI PRI UVEDBI EVRA

Vsi akterji, ki so bili vključeni v projekt uvedbe evra v Republiki Sloveniji so predvideli zaplete, ki bi se lahko pojavili. Predvideni zapleti pri uvedbi projekta:

- zaplet se lahko pojavi pri dobavi evrske gotovine, preddobava evrskih kovancev bankam se je začela 1. septembra 2006 in banke so jih trgovcem začele dobavljati s 1. decembrom 2006. Z evrskimi bankovci pa so se banke oskrbovale od 11. decembra 2006 dalje. Trgovci in prodajalci so v okviru preddobave dobili vnaprej pripravljene pakete kovancev z ustrezno strukturo apoenov za začetno blagajniško poslovanje. Banka Slovenije je vnaprej naročila 450.000 začetnih paketov evrskih kovancev za fizične osebe, 150.000 poslovnih začetnih paketov in 100.000 posebnih zbirk slovenskih evrskih kovancev za numizmatike oz. zbiratelje. V Slovenijo so na različne načine pripeljali 296,3 milijonov kosov evrskih kovancev, skupne teže okoli 1.460 ton in v vrednosti 103,9 milijonov evrov. Naročenih je bilo še 94,5 milijona kosov evrskih bankovcev, skupne teže 76 ton in v vrednosti 2,175 milijarde evrov. Kovance, ki so last države, je za Slovenijo kovala finska kovnica Mint of Finland, evrske bankovce pa si je Slovenija 'izposodila' iz strateških rezerv Evropske centralne banke (Urad vlade za komuniciranje, Banka Slovenije, Gospodarska zbornica, 2006, str. 9);
- zapleti pri nastanku nepredvidenih stroškov;
- do zapleta lahko pride pri predoskrbi z evri: Banke, trgovine, gostinci in drugi morajo imeti v blagajnah pravočasno dovolj evro gotovine za začetek poslovanja v evrih. Banke bo pravočasno oskrbela z evro gotovino Banka Slovenije, oskrba ostalih udeležencev pa bo potekala preko bank. Oskrba bank z gotovino se je pričela v septembru 2006, ostalih udeležencev pa v decembru 2006. Na voljo so tudi začetni paketi kovancev za gospodinjstva in za blagajnike (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 7);
- bojazen, da ne bo pravočasno sprejeta zakonodaja ob vključevanju ECB, posebej pomemben je Zakon o uvedbi eura (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 14);
- zapleti pri sprejemanju novih predpisov;
- zapleti pri nadzoru nad potekom priprav v posameznih delih javne uprave, občinah in v javnih podjetjih (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 14).

6.2 TVEGANJA PRI UVEDBI EVRA

Pri projektu je bilo potrebno razmišljati tudi o določenih tveganjih, ki bi se lahko pojavila v času priprav na uvedbo evra in v času same vpeljave evra kot denarno

valuto v Sloveniji. Izmed različnih vrst tveganj, izpostavljam najbolj pogosta, s katerimi so se soočale tudi druge države Evropske unije:

- tveganje pri pretoku potrebnih informacij znotraj večjih javnih sistemov;
- tveganje, da bo evro vplival na povišanje cen, uvedba evra v Sloveniji je pripomogla k večji preglednosti cen in možnosti primerjave z državami, ki prav tako uporabljajo evro. Kot se je izkazalo tudi ob uvedbi evra v prvih dvanajstih državah, podjetja ne ohranjajo različnih cen v posameznih državah, kar še posebej velja za obmejne regije. Zaradi nižjih cen imajo koristi tako potrošniki kot tudi podjetja, ki bodo lažje izbrala najbolj ugodnega dobavitelja. Ker so morala podjetja in trgovine v evre prevesti vse cenike, seveda tudi ob uvedbi evra v Sloveniji obstaja bojazen prikritega dvigovanja cen zaradi preračunavanja iz nacionalne valute v evro in zaokroževanja navzgor. Z dvojnimi označevanjem cen naj bi preprečili takšne podražitve, ljudje pa naj bi se v času dvojnega označevanja cen privadili na novo merilo vrednosti. Zaradi bojazni prebivalstva glede poviševanja cen je Evropska komisija večkrat opozorila Slovenijo, da naj pozove podjetja in trgovce k sklenitvi neke formalne cenovne zaveze, ki bi preprečevala neupravičene podražitve. V začetku decembra 2006 je tako zavezo sprejela Vlada RS, prav tako sta se ideji pridružili Gospodarska in Obrtna zbornica Slovenije. Slednji sta pozvali svoje člane (podjetja in obrtnike), naj prehod na evro ne izkoristijo za zviševanje cen izdelkov in storitev. Obe zbornici podpirata splošno priporočilo, da morajo podjetja pri prehodu na evro ravnati odgovorno do potrošnikov in s svojim ravnanjem tudi na področju cen prispevati k zaupanju v evro (Urad vlade za komuniciranje, Banka Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, 2006, str. 3);
- tveganje, da bo uvedba evra vplivala na inflacijo, čeprav uradna evropska statistika beleži skromen vpliv uvedbe evra na cene (0,09% do 0,28% ob prvi uvedbi evra), se pri prebivalcih ohranja občutek večjih podražitvev, posplošenih iz podražitvev določenih specifičnih proizvodov. Republika Slovenija je uvedla zgodnje dvojno označevanje cen, kombinirano z mehanizmom opazovanja cen, dogovorjen z Zvezo potrošnikov Slovenije (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 8).

7 PROJEKT UVEDBA EVRA

7.1 ORGANIZACIJA PREHODA NA EVRO IN KOORDINACIJA AKTIVNOSTI

Uvedba evra v posamezni državi je velik in kompleksen logistični projekt. Pri določanju ciljev projekta, organizaciji, izvajanju in nadzoru nad izvajanjem projekta uvedbe evra sodelujejo subjekti z različnimi vlogami, od sistemskih (določanje ciljev, sprejemanje strateških odločitev, postavljanje pravil, koordinacija aktivnosti) do izvedbenih (izvajanje projekta, izvedba poslovnih, tehničnih in informacijskih prilagoditev) in korektivnih (vloga organizacij za zaščito potrošnikov, opozarjanju na pomanjkljivosti v izvedbi).

Drugo pomembno dejstvo je, da je evro projekt EU v celoti. Ob uvedbi evra v prvih enajstih državah in tudi v dvanajsti državi nekaj časa pozneje so bile priprave specifične. Od leta 2002 že obstaja evro in zato se države, ki bodo uvedle evro po tem letu, lahko opirajo na njihove izkušnje (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 10).

Organizacija projekta in koordinacija na ravni EU

V projekt uvedbe evra je vključenih več nosilcev odločanja in aktivnosti. Na ravni EU ima pomembno vlogo pri normativnem urejanju in nadzoru nad izvajanjem praktičnih in tehničnih priprav za uvedbo evra Komisija. Nedavno je ponovno oživila delovanje delovne skupine PAN II (Public Administration Network II), v kateri sodelujejo tudi predstavniki evropske centralne banke ECB in držav članic EU z odstopanjem.

PAN II je forum za prenos izkušenj in dobre prakse pri prvotni uvedbi evra na države članice, ki evro šele uvajajo. PAN II je tudi forum, preko katerega Komisija neformalno preverja, kako so posamezne države članice že napredovale pri praktičnih pripravah za prevzem evra.

Komisija daje posebno pozornost naslednjim trem temam: pravočasni pripravi pravnega okvirja za uvedbo evra na nacionalni ravni, pripravljenost bančnega sektorja (zlasti migraciji računov) in varstvu potrošnikov (dvojno označevanje cen). V delu PAN II sodelujejo predstavniki Banka Slovenije in Ministrstva za finance.

Za koordinacijo aktivnosti pri odnosih z javnostmi je bila ustanovljena skupina DIR-COM (Directors of Communication on the Euro), v katerem sodelujejo predstavniki za odnose z javnostmi v ministrstvih za finance in centralnih bankah držav članic. V okviru Komisije obstoja tudi program PRINCE, usmerjen v štiri prioriteta področja informiranja državljanov širitev, prihodnost EU, svobodo, varnost in pravosodje ter evro (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 10).

7.1.1 Organizacija projekta in koordinacija v Republiki Sloveniji

V Republiki Sloveniji je tehnične priprave za uvedbo evra do sedaj uresničeval Koordinacijski odbor za tehnične priprave za uvedbo evra. Koordinacijski odbor je nastal ob vključitvi Slovenije v mehanizem deviznih tečajev ERM II na pobudo Ministrstva za finance in Banke Slovenije, vodila sta ga skupaj viceguverner Banke Slovenije in državni sekretar Ministrstva za finance.

K sodelovanju v Koordinacijskem odboru sta Ministrstvo za finance in Banka Slovenije povabila nekatera druga ministrstva, nadzornike posameznih delov finančnega sistema, stanovska združenja ponudnikov finančnih storitev in predstavnike gospodarstva.

V Koordinacijskem odboru so sodelovali Ministrstvo za finance, Ministrstvo za gospodarstvo, Statistični urad Republike Slovenije, Banka Slovenije, Agencija za trg vrednostnih papirjev, Agencija za zavarovalni nadzor, Klirniško depotna družba, borza, Gospodarska zbornica Slovenije, Združenje Banka Slovenije in Slovensko zavarovalno združenje.

Člani Koordinacijskega odbora so organizirali pripravo akcijskih načrtov in poročajo o izvajanju akcijskih načrtov zlasti po naslednjih vsebinskih sklopih:

- pravnih pristojnostih;
- prilagoditvah poslovnih procesov in tehnološke podpore;
- organizacijskih ukrepov;
- statističnem spremljanju priprav na prehod;
- obveščanju javnosti na ravni posamezne ustanove.

Koordinacijski odbor je bil tudi osrednje telo za izmenjavo mnenj o stališčih, ki so jih slovenski predstavniki doslej zastopali pred ustanovami EU. Forum za povratno medsebojno informiranje o dogajanjih, povezanih z EU, ki lahko vplivajo na uvedbo evra. Nosilci aktivnosti, potrebnih za uvedbo evra, so bile institucije, članice Koordinacijskega odbora. Pri tem morajo biti nosilci aktivnosti avtonomni glede na svoje pristojnosti in morajo pokrivati stroške lastnih aktivnosti pri uvedbi evra.

Vlada Republike Slovenije je 01.09.2004 sprejela sklepe v zvezi s koordinacijo priprav javne uprave in zahtevala imenovanje evro-koordinatorjev na vsakem posameznem ministrstvu. Na ministrstvih je potekal pravni pregled predpisov, ki jih je potrebno spremeniti zaradi uvedbe evra (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 10 -11).

7.1.2 Organizacija v Banki Slovenije

V Banki Slovenije koordinira aktivnosti, ki so povezane z uvedbo evra, EU kolegij, ki ga vodi guverner. Aktivnosti so zajete v Beli knjigi Banke Slovenije. Njihovo uresničevanje nadzorujejo viceguvernerji in člani Sveta Banke Slovenije.

Organizirane so kot naloge ali kot projekti. Naloge so v pristojnosti posameznih oddelkov in ne zahtevajo posebne horizontalne ali zunanje koordinacije. Bela knjiga zajema naslednje vsebine:

- priprave na zamenjavo tolarja z evrom (projekti: zamenjava bankovcev in kovancev, vključitev v TARGET, prilagoditev poslovnih in IT procesov v bankah, IT prilagoditve poslovnih procesov v BS, komunikacija z javnostjo);
- priprave na delovanje v evrosistemu (naloge: prilagoditev instrumentov in zavarovanj, prilagoditev poročanja, prilagoditev računovodstva, prenos in upravljanje deviznih rezerv, vpis kapitala, IT podpora). Aktivnosti v Banki Slovenije povzemajo priprave iz obdobja prve uvedbe evra. Banka Slovenije jih sproti dopolnjuje na podlagi informacij, do katerih prihaja v stikih iz Evropske Centralne Banke in Evropske komisije (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, st. 13).

7.2 KLJUČNI DEJAVNIKI USPEHA

Razvitih je bilo veliko različnih metodologij za načrtovanje in vzdrževanje informacijskih sistemov. Poudarjam pet vidikov, ki so ključni za uspešni prehod:

- kreiranje projektne ekipe za prehod na evro;
- definiranje obsega in zahtev prehoda;
- definiranje prioritet in strategije;
- identificiranje odvisnosti od tujih rešitev;
- izobraževanje zaposlenih.

Projektna ekipa

Prehod na evro je s stališča informacijskih sistemov zapleten proces, ki ne sme biti podcenjevan. Zato moramo ustanoviti projektno ekipo, ki nas bo vodila skozi proces uvedbe evra. Ta projektna ekipa mora biti seznanjena s:

- slovensko in EU zakonodajo;
- poslovanjem organa in uporabo informacijskega sistema (vodstvo in uporabniki);
- načrtovanjem in razvojem informacijskih sistemov;
- tehničnimi vidiki informacijskih sistemov (programerji).

Projektna ekipa mora igrati aktivno vlogo pri:

- pridobivanju informacij o uvedbi evra;
- ugotavljanju vplivov uvedbe evra;
- pripravi strategije za uvedbo evra;
- upravljanju in izvedbi strategije na področju informacijskih sistemov.

Obseg in zahteve

Pred začetkom dela na planiranju uvedbe evra, mora organ imeti dober pregled svojega finančnega informacijskega sistema. Ta korak je precej tehnične narave, saj zahteva od organa, da pripravi seznam informacijskih sistemov, ki obdelujejo finančne informacije.

Organi vedno pogosteje ugotavljajo, da uporabljajo več informacijskih sistemov, kot so mislila. Mnogi pomožni sistemi so ponavadi spregledani, ko se razmišlja o informacijskih sistemih. Podcenjevanje števila sistemov, ki sodelujejo pri uvedbi evra, lahko povzroči velikanske težave, saj niso zajeti v strategiji prehoda.

Dokumentira tehnične detajle implementiranih informacijskih sistemov:

- Je bil sistem kupljen od tretje osebe ali je bil namensko razvit za organ?
- Kateri programski jezik ali arhitektura je bila uporabljena za implementacijo sistema? Dobro dokumentirani sistemi, ki so napisani v modernem programskem jeziku so preprostejši za prilagoditev.
- Ima uvedba evra vpliv tudi na strojno opremo? Nekateri programski problemi so povezani tudi s strojno opremo.
- Ugotovi soodvisnosti med sistemi. Vse soodvisnosti niso le med internimi sistemi organa. Soodvisnosti med sistemi močno povečajo kompleksnost prehoda.
- Dokumentacija obstoječega informacijskega sistema je izredno pomembna. Kljub vsem pripravam, lahko organ naleti na težave. Zaradi navdušenja ali želje po čimprejšnji rešitvi problemov, lahko prihaja do preveč optimističnih ocen projekta prehoda (in na splošno IT projektov).

Uvedba evra je lahko tudi razlog za menjavo informacijskega sistema. Menjati preveč stvari hkrati, ni varno. Če se razmišlja o novem sistemu, se naj ta menjava izvede pred uvedbo evra.

Prioritete in strategija

Naslednji korak v procesu uvedbe evra je določitev prioritet in strategije prehoda na evro. Prioritete za prilagoditev informacijskega sistema so odvisne od:

- pomembnosti sistema; sistemi, ki so ključnega pomena za poslovanje organa, morajo dobiti višjo prioriteto,

- kompleksnosti; spreminjanje kompleksnega sistema zahteva več časa in truda. Ker je dan uvedbe evra fiksna, je potrebno z delom na kompleksnih sistemih začeti čim prej. Zato imajo prilagoditve teh sistemov višjo prioriteto.

Možnih je več strategij prehoda na evro:

Pristop velikega poka

Organ izvede prehod na vseh informacijskih sistemih hkrati. Ta pristop se izogne težavam, ki so posledica uporabe mešanih sistemov (nekaj v evrih, nekaj v tolarjih). Da bi se izognili katastrofam, je potrebno natančno planiranje in testiranje.

Pomembno je, da se planira dovolj časa za konverzijo vseh potrebnih zgodovinskih podatkov. Če bi te obdelave zahtevale preveč časa, je potrebno razmisliti o dodatni strojni opremi ali se odločiti za postopno konverzijo. Dodatni zaplet pri uporabi pristopa velikega poka predstavlja dejstvo, da so finančne transakcije v večini sistemov vezane na finančno obdobje.

Postopni prehod

Pri tem pristopu, se izvede prehod posamičnih sistemov "po potrebi" oziroma ko so le-ti pripravljeni. Na tak način se izognemo nekaterim rizikom pristopa velikega poka.

Slabost tega pristopa je v tem, da nekateri sistemi že uporabljajo evro, medtem ko ostali še vedno uporabljajo tolarje. To zahteva posebne vmesnike, ki pretvarjajo valuto med temi sistemi. Takšni vmesniki imajo zelo kratko življensko dobo in so lahko relativno dragi. Postopni prehod zahteva obsežno interno koordinacijo in visok nivo koncentracije čez daljše obdobje, kar je samo po sebi težko.

Nov sistem

Nekatera podjetja oz. organi mogoče ne bodo mogla spremeniti svojih sistemov za uporabo evra ali pa njihov dobavitelj programske opreme ne bo pravočasno ponudil potrebnih orodij za prehod. V takšnih primerih lahko podjetje oz. organ razmišlja tudi o menjavi informacijskega sistema.

Implementacija novega sistema zahteva precej časa za izvedbo morebitnih dodelav, nastavitve, prenos podatkov in šolanje. To je potrebno upoštevati pri izdelavi terminskega načrta.

7.2.1 Izobraževanje zaposlenih

Izobraževanje uporabnikov je izredno pomembno za uspešen prehod na evro. Uporabniki bodo morali reševati situacije, za katere jih je potrebno izobraziti:

- uvedba evra bo povzročila pomanjkanje IT osebja. Nekateri ponudniki imajo veliko število strank, pri katerih ne bodo mogli biti prisotni sočasno. Uporabnike je potrebno izobraziti, da bodo v pomoč pri izvedbi prehoda;
- v nekaterih rešitvah bo potrebno razširiti funkcionalnost, ki bo omogočala poslovanje v evrih. Uporabnike je potrebno naučiti uporabljati to novo funkcionalnost;
- ročne konverzije zneskov v različnih valutah lahko povzročijo težko ugotovljive napake. Uporabnike je potrebno naučiti ugotavljati takšne napake.

Zaradi sprememb, ki jih prinaša uvedba evra, se lahko številni ljudje počutijo negotovo ali zbegano. Zato je zagotavljanje ustreznih informacij tako znotraj (zaposleni) kot tudi zunaj (poslovni partnerji) ključnega pomena.

Posredovanje informacij v podjetju

Posredovanje informacij v državnem organu ali v podjetju je pomembno za pripravo zaposlenih na prihajajoče spremembe in ustvarjanje pozitivnega odnosa do evra. Poseben program usposabljanja je za zaposlene bistvenega pomena, saj jim bo pomagal, da bodo lažje obvladali prehod.

Usposabljanje je potrebno načrtovati precej vnaprej in mora potekati skozi celoten proces prehoda. Komuniciranje v državnem organu ali v podjetju daje zaposlenim priložnost za dajanje povratnih informacij in lahko pomaga pri ocenjevanju uspešnosti različnih ukrepov. Posredovanje informacij zaposlenim lahko poteka preko elektronskih medijev, table z obvestili, sestankov in telefonskih linij.

Usposabljanje mora biti prilagojeno potrebam vsake ciljne skupine. Tako je na primer potrebno izvesti posebno usposabljanje za zaposlene, ki so v neposrednem stiku s strankami, za tiste, ki delajo na oddelkih za informacijsko tehnologijo.

Če zaposleni ne bodo obveščeni o strategiji prehoda v svojem organu ali v podjetju, se pri stikih s strankami ne bodo mogli primerno odzvati. Komuniciranje s strankami in poslovnimi partnerji je bistvenega pomena, saj s tem zagotovite, da so obveščeni o načrtih in napredku uvedbe evra v državnih organih in podjetjih. S komuniciranjem se prav tako olajša usklajevanje skupnih ukrepov.

Potrebno bo nekaj časa, preden se bodo ljudje navadili na novo valuto. Dokler se ne privadijo na evre, obstaja povečan riziko za napake, povezane z valutami.

7.2.2 Informacijska tehnologija

Računalniške rešitve

Uvedba evra bo imela posledice za vse sisteme informacijske tehnologije, ki pri delovanju uporabljajo denarne enote. To neposredno pomeni predvsem prilagoditve informacijske tehnologije, vendar bodo te spremembe posredno vplivale tudi na druga področja. Poleg tega bo prehod vplival na naprave za obdelavo finančnih informacij, kot so terminali na prodajnih mestih.

Številne računalniške sisteme, ki obdelujejo valutne vrednosti, bo treba spremeniti. Vrednosti v domači valuti, tudi dejanske podatke, bo treba spremeniti v evro. Med nalogami informacijske tehnologije velja omeniti tudi nakup naprav za prevedbo in poznejšo uskladitev popravljenih vrednosti.

To bo bolj zapleteno tam, kjer se kaže potreba po spremembi dejanskih podatkov v sodobnih analizah in v skladiščih podatkov. Pri načrtovanju prehoda na evro je potrebno upoštevati kakovost, strukturo in organiziranost sistemov informacijske tehnologije.

Če bo med uvedbo evra vseeno treba prenoviti celotne sisteme, lahko to izkoristimo za optimizacijo in posodobitev naše informacijske tehnologije. Potrebna prenova je lahko dobra priložnost za racionalizacijo procesov.

8 PREDNOSTI, SLABOSTI IN VPLIV UVEDBE EVRA V SLOVENIJI

Uvedba evra prinaša prednosti tako za celotno gospodarstvo kot tudi za potrošnike. Euro naj bi v Sloveniji pripomogel k večji konkurenčnosti kot posledici primerljivejših cen v območju evra in oblikovanju stabilnejšega okolja za celotno gospodarstvo, ker enotna valuta odpravlja tečajna tveganja in stroške menjave denarja.

Zaradi izpolnjevanja konvergenčnih meril, ki so pogoj za uvedbo evra, lahko dolgoročno pričakujemo nižje obrestne mere in stabilnost cen, kar bo ugodno vplivalo na naložbe in gospodarsko rast. Uvedba evra nadalje pripomore k razvoju likvidnega in integriranega kapitalskega trga med državami območja evra (Urad vlade za komuniciranje, Banka Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, 2006, str. 13).

8.1 PREDNOSTI IN SLABOSTI UVEDBE EVRA ZA POTROŠNIKE V SLOVENIJI

Uvedba evra v Sloveniji bo imela določene prednosti za potrošnike, saj bo pripomogla k večji preglednosti cen in možnosti primerjave z državami, ki prav tako uporabljajo evro. Kot se je izkazalo tudi ob uvedbi v dvanajstih državah, podjetja ne ohranjajo različnih cen v posameznih državah, kar še posebej velja za obmejne regije.

Poleg tega bo potrošnikom na voljo večja izbira različnih oblik varčevanja in lažje najemanje posojil na večjem in likvidnejšem finančnem trgu, prednost pa bo nedvomno predstavljala tudi odprava stroškov zaradi menjave denarja in težav z iskanjem menjalnic pred potovanji.

Določene slabosti so, da so morala podjetja in trgovine v evre prevesti vse cenike, seveda tudi v Sloveniji obstaja bojazen prikritega dvigovanja cen zaradi preračunavanja iz nacionalne valute v evro in zaokroževanja navzgor. Z dvojnim označevanjem cen naj bi preprečili takšne podražitve, ljudje pa naj bi se v času dvojnega označevanja cen privadili na novo merilo vrednosti.

Nadzor nad pravilnim zaokroževanjem in preračunavanjem bo poleg inšpekcijskih služb opravljala tudi Zveza potrošnikov Slovenije (Urad vlade za komuniciranje, Banka Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, 2006, str. 13).

8.2 PREDNOSTI IN SLABOSTI UVEDBE EVRA ZA PODJETJA V SLOVENIJI

Prednosti za podjetja so mikroekonomski razlogi vključevanja v enotno valutno območje temeljijo na predpostavki, da bodo prihranki zaradi uporabe skupne valute večji od enkratnih stroškov prehoda na skupno valuto.

Slabost pa je predvsem, da je menjava tolarja z evrom podjetjem kratkoročno povzročila stroške, ki so povezani predvsem s prilagoditvijo informacijske tehnologije, preoblikovanjem računovodstva in izdelave finančnih izkazov ter dodatnim izobraževanjem zaposlenih (Urad vlade za komuniciranje, Banka Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, 2006, str. 13).

8.3 PREDNOSTI IN SLABOSTI UVEDBE EVRA ZA DRŽAVO SLOVENIJO

Kot prednost je treba poudariti, da bo Slovenija aktivno sodelovala pri oblikovanju denarne in ekonomske politike, saj bo po uvedbi evra slovenska centralna banka postala del evrosistema in bo kot njegov sestavni del opravljala naloge v skladu s smernicami ECB. Guverner Banke Slovenije bo postal član Sveta ECB.

Na ta način je Slovenija enakovredna članica pri odločanju o denarni politiki območja evra, katere cilj je ohranjanje stabilnih cen. Euro naj bi v Sloveniji pripomogel k večji konkurenčnosti kot posledici primerljivejših cen v območju evra in oblikovanju stabilnejšega okolja za celotno gospodarstvo.

Kot slabost pa je potrebno izpostaviti, da je prenos pristojnosti denarne politike na Evropsko centralno banko dejstvo, da država ne vodi več svoje politike deviznega tečaja (Urad vlade za komuniciranje, Banka Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, 2006, str. 14).

Vpliv uvedbe evra na finančno poslovanje

Z uvedbo evra so odpravljena nihanja deviznega tečaja med državami članicami, ki so uvedle evro, ter s tem povezanih tveganj in stroškov. Poleg tega so odpravljeni tudi različni transakcijski stroški, povezani z menjavo valut oziroma z upravljanjem različnih valut (npr. stroški deviznih transakcij, stroški zavarovanja pred tečajnim tveganjem, stroški čezmejnih plačil, stroški upravljanja računov v različnih valutah).

Uvedba evra omogoča lažji dostop do finančnih trgov in izboljšuje njihovo likvidnost ter tako omogoča tudi učinkovitejše razporejanje sredstev in lažje izposojanje.

Vpliv uvedbe evra na konkurenčnost slovenskih podjetij

Korist uvedbe evra za slovenska podjetja so predvsem:

- odprava tveganja spremembe deviznega tečaja ter s tem povezanih stroškov in zavarovanjem pred njim;
- odprava stroškov menjave;
- večja preglednost cen, posledično pa tudi večja konkurenca in nižje cene;
- lažji dostop do finančnih sredstev zaradi bolj likvidnega trga v evrih.

9 KRITIČNI DEJAVNIKI USPEHA

9.1 IZBIRA SCENARIJA PREHODA NA EVRO

Alternativni scenariji uvedbe evra v Republiki Sloveniji. Države članice, ki so evro že uvedle, so to storile po enem samem, madridskem scenariju, s prehodnim obdobjem. Ime madridski je dobil po mestu, kjer je Evropski Svet sprejel odločitev o njem. Prehodno obdobje je tedaj narekovala zlasti okoliščina, da je bil evro najprej uveden kot knjižni denar in šele kasneje tudi v obliki bankovcev in kovancev.

Prehodno obdobje je datumsko določalo čas za tiskanje evro bankovcev in kovanje evro kovancev ter za logistične priprave zamenjave gotovine. Začelo se je 1.1.1999 in končalo 31.12.2001. Države članice, ki bodo evro prevzemale se bodo lahko odločale med več različnimi scenariji.

Tudi v prihodnosti bodo lahko države članice uvedle po tradicionalnem madridskem scenariju, to je s "prehodnim obdobjem", le da ne bo datumsko določeno. Dolžina prehodnega obdobja se bo lahko med posameznimi državami članicami razlikovala, vendar naj ne bi bila daljša od treh let. V tem scenariju se v prehodnem obdobju v domačem plačilnem prometu uporabljata dve valuti – dotedanja nacionalna in evro.

Države članice se lahko odločijo za scenarij takojšnje uvedbe. Izraz v uporabi za ta scenarij je "veliki pok". Po tem scenariju bi prehodno obdobje trajalo samo eno "logično sekundo". Posledično sprejetje evra kot valute zadevne države in uvedba evro bankovcev in evro kovancev po tem scenariju potekata istočasno.

Nazadnje lahko države članice izberejo scenarij "velikega poka z opuščanjem (phasing out)". Ta scenarij predvideva takojšnjo uvedbo evra z možnostjo uporabe nacionalne valute v določenih pravnih instrumentih (računi, poslovne knjige,...) v omejenem obdobju, ki naj ne bi bilo daljše od enega leta. V tem scenariju se v domačem plačilnem prometu od uvedbe evra naprej uporablja samo ena valuta – evro.

Države članice, ki evro šele uvajajo, se same odločijo za enega izmed treh ponujenih scenarijev za uvedbo evra. Vlada Republike Slovenije in Banka Slovenije sta se odločili, da je za Slovenijo najbolj primeren scenarij "velikega poka". To odločitev se formalno potrdi, zapiše se v Aneks k spremenjeni Uredbi 974/98 ter se objavi v Uradnem listu EU (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 4).

9.2 POMEMBOST PRIPRAV V PODJETJIH IN JAVNI ADMINISTRACIJI

V Republiki Sloveniji Ministrstvo za gospodarstvo izvaja poseben program za javna podjetja, Gospodarska zbornica Slovenije podobno za zasebna podjetja in Obrtna zbornica Slovenije za obrtnike. Pri izvajanju teh programov s svojimi stališči glede računovodskih vprašanj sodeluje tudi Slovenski inštitut za revizijo. Javno upravo v pripravah koordinira Ministrstvo za finance in posebno pozornost usmerja v vplive prevzema evra na izpolnjevanje davčnih obveznosti, na poslovanje zakladnice in na prilagoditve administrativnega poslovanja v občinah (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 7).

Potekale so tudi sektorske priprave v bankah, in sicer pri plačilnem prometu. Prehod na plačevanje z evri v državi bo posegel na področje gotovinskega kot tudi negotovinskega načina izvajanja plačil. Priprave na kapitalnem trgu, in sicer pri delnicah in dolžniškim instrumentom. Slovenija je zaradi lažjega prehod na evro uvedla kosovne delnice, pri katerih posebna redenominacija ni potrebna.

Ravnotako so bile potrebne priprave v javnem sektorju, in sicer, na področju obračuna davkov in davčnih napovedi. Na davčnem področju je izdan poseben podzakonski akt, ki določa valuto, v kateri bodo davke predlagali obračune davkov in davčne napovedi za davčna obdobja pred uvedbo evra.

9.3 KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA

Zanjo si je treba vzeti dovolj časa in jo izvajati že precej pred uvedbo evra. Uvedba evra zahteva spremembo v razmišljanju, posebej, ker se je treba privaditi na nove velikosti v vrednostih. Vlada Republike Slovenije in Banka Slovenije sta zelo zgodaj sprejeli skupno komunikacijsko strategijo in oblikovali njeno vsebino, prilagojeno različnim obdobjem (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 8).

V komunikacijski strategiji so natančneje določeni komunikacijski cilji, ključne ciljne skupine, skupne aktivnosti institucij in vseh izvajalcev in partnerjev, ki si prizadevanjo za uvedbo evra v Republiki Sloveniji. Cilji komunikacijske strategije so:

- splošno seznanjanje javnosti z delovanjem ekonomske in denarne unije;
- seznanjanje s prednostmi skupne valute in z razlogi za odločitev za prevzem evra;
- obveščanje o pomenu in vlogi Evropske centralne banke po vstopu v evro-območje;
- informiranje o projektu uvedbe evra in značilnostih posameznih stopenj njegovega uvajanja;
- praktično svetovanje ob sami uvedbi evra, ki gradi zaupanje ljudi in omogoča mehak ter hiter prevzem evra;

- informiranje pri poslovanju z gotovino in na računih v času dvojnega obtoka;
- delovanje bankomatov, prepoznavanje bankovcev in kovancev ter njihovih ponaredkov, način zamenjave (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 9).

Partnerji, ki si prizadevajo za uvedbo evra bodo nagovarjali celotno slovensko populacijo, še posebej bodo usmerjeni na nekatere posamezne skupine prebivalstva, in sicer:

- celotna slovenska javnost (Vlada RS, Banka Slovenije, Zveza potrošnikov Slovenije, Združenje bank Slovenije, Statistični urad RS);
- strokovna javnost - bančni, podjetniški sektor, druge storitvene dejavnosti (GZS, Obrtna zbornica Slovenije);
- mediji (vsi izvajalci);
- mladi - kot so pokazale izkušnje držav, ki so evro že prevzele, imajo mladi najmanj težav z navajanjem na novo valuto in so lahko pri tem v veliko pomoč tudi odraslim;
- ljudje s posebnimi potrebami;
- manjšine in narodnostne skupnosti – upoštevati moramo obe ustavni manjšini (Italijani, Madžari) kot tudi narodnosti s področja bivše Jugoslavije in Rome;
- težje dosegljivi (podeželsko prebivalstvo, upokojenci, gospodinje, ljudje v bolnišnicah, zaporih, manj izobraženi,...) - skupine, ki so praviloma slabše informirane in tudi izkazujejo manjši interes za družbeno dogajanje;
- tujci v Sloveniji, tuji turisti (Vlada RS v sodelovanju z STO);
- civilna družba in drugi mnenjski voditelji (politiki, poslanci, javna uprava, gospodarstveniki, podjetniki, učitelji in profesorji na vseh ravneh izobraževanja, lokalne oblasti) kot multiplikatorji pri informiranju tistih skupin, ki jih je težko zajeti s splošnim obveščanjem (Vlada RS, Banka Slovenije, 2005, str. 10).

Osrednja nosilca aktivnosti za uvedbo evra v Republiki Sloveniji sta Vlada Republike Slovenije (Kabinet predsednika Vlade RS, Urad Vlade RS za informiranje, Statistični urad RS, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za gospodarstvo) in Banka Slovenije. Oba nosilca v pripravi in izvedbi aktivnosti za uvedbo evra sodelujeta z Gospodarsko zbornico Slovenije, Združenjem bank Slovenije, Zvezo potrošnikov Slovenije (Vlada RS, Banka Slovenije 2006, str. 10).

Vlada Republike Slovenije in Banka Slovenije bosta za izvedbo določenih aktivnosti sklenili sporazum o vsebinskem in finančnem sodelovanju. Sporazum z Evropsko komisijo je podlaga za pridobitev dodatnih finančnih sredstev iz evropskega programa PRINCE za izvajanje aktivnosti za uvedbo evra v Republiki Sloveniji. Iz tega programa je bilo doslej financirano tiskanje publikacije "Evro prihaja", seminar za novinarje in mednarodna konferenca o EMU in uvedbi evra (Kordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 8).

10 ODNOS DO PROJEKTA UVEDBA EVRA

10.1 KOMUNIKACIJA S SUBJEKTI PRIPRAV

10.1.1 Kanali pretoka informacij

Koordinacija za uvedbo evra na področju javne uprave se je redno srečevala na skupnih delovnih sestankih, poleg bilateralnih sestankov so bili opravljeni tudi skupni sestanki. V okviru spletnih strani ministrstev in vladnih služb so pripravljene dopolnjene strani z evro vsebinami in gradivi:

- Ministrstvo za finance je v okviru svojih spletnih strani pripravil posebno evro podstran, kjer so dostopne informacije in gradiva, vezani na prevzem skupne evropske valute, z možnostjo zastavljanja vprašanj, na katera se redno pripravlja odgovore. Za gospodarski sektor ima podobno oblikovano stran tudi Ministrstvo za gospodarstvo;
- Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko preko svojega Sektorja za lokalno samoupravo daje strokovno pomoč in svetuje lokalnim skupnostim tudi na področju uvedbe evra, v skladu in v mejah veljavnih predpisov;
- tudi Statistični urad RS je na svoji spletni strani pripravil posebno podstran, namenjeno prevzemu evra. Na tej strani so uporabnikom na voljo različne informacije (izpolnjevanje konvergenčnih meril, informacije za dajalce podatkov, preračunavanje statističnih časovnih vrst, dodatne analize cen, itd.);
- vsem uslužbencem je na voljo stalen vpogled v projektno dokumentacijo ter dodatne informacije o prevzemu evra na intranetni strani. V okviru koordinacije se posamezni predstavniki aktivno vključujejo v organizirane konference, seminarje, posvete in delavnice (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 18).

10.1.2 Odzivnost subjektov priprav na kanale pretoka

V okviru oblikovanih spletnih strani na področju javne uprave so oblikovana mesta za postavljanje vprašanj, s strani širše javnosti (prebivalci, podjetja, novinarji, ...). Po uveljavitvi zakona o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih je bilo veliko vprašanj zavezancev, novinarjev in prebivalcev o načinu označevanja cen.

Večina vprašanj ki jih prejme Služba vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj s strani občin, se nanaša na področje delovanja javnih zavodov in režijskih obratov. Najbolj aktualna vprašanja se nanašajo na sklepanje pogodb, izdajanje položnic, odločbe o prekrških, o komunalnih prispevkih, določanje vrednosti

in obveščanje o vrednosti upravnih taks ter cenikov storitev javnih podjetij (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 18 – 19).

10.1.3 Ocena organizacije dela pri subjektih priprav

Na osnovi predlaganega terminskega okvira ter vsebinskih sklopov za uvedbo evra s strani Banke Slovenije so vse banke organizirale projektno obliko dela. S tem je v vseh bankah zagotovljeno ustrezno poročanje in nadzor projektnih aktivnosti s strani uprav. V spremljanje in nadzor pri izvajanju aktivnosti za prevzem evra so aktivno vključene tudi notranje revizije bank.

Vse banke so aktivnosti za uvedbo nove valute opredelile kot najvišjo prioriteto dela. Manjša odstopanja glede učinkovite organiziranosti so se pojavljala jeseni 2005, ko banke, zaradi oddaljenih rokov izvedbe, še niso bile zadostno motivirane in angažirane. Za izboljšanje stanja na tem področju se je bankam posredovalo več usmeritev in priporočil (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 22).

10.2 KOMUNIKACIJA S SUBJEKTI PRIPRAV

10.2.1 Pretok informacij

Za spremljanje priprav bank, Banka Slovenije uporablja informacije iz pismenih in elektronskih mesečnih poročil bank o napredku na projektu uvedbe evra. Po potrebi se od bank zahteva dodatne informacije oz pojasnila. Na osnovi poročil se pripravi mesečna analiza stanja za EU koordinacijsko skupino Banke Slovenije.

Bankam je zagotovljen stalen kontakt z koordinatorjem in odgovornim nosilcem v Banki Slovenije, ki je zadolžen za neposredno spremljanje banke. Notranje revizije bank so zadolžene, da podajo kvartalna poročila o stanju projekta. Poleg kontinuiranega spremljanja pri izvajanju naloge na osnovi mesečnih poročil, se izvaja tudi preverjanje aktivnosti v samih bankah.

Glede na ugotovljene pomanjkljivosti, zaostajanje pri izvajanju aktivnosti ali povečano izpostavljenost bank iz drugih razlogov, ki lahko negativno vpliva realizacijo projekta se po potrebi izvaja dodatno spremljanje v obliki opravljanja kratkih pregledov ali periodične udeležbe predstavnika Banke Slovenije na sestankih projektnih skupin v bankah.

Komunikacija z bankami poteka na najvišjem nivoju med vodstvom Banke Slovenije in vodstvi bank v obliki skupnih sestankov ali sestankov na bilateralni ravni.

Banka Slovenije je samostojno ali v sodelovanju z drugimi institucijami aktivno organizirala v več predavanjih, informativnih sestankih, delavnicah tako za banke kot druge gospodarske subjekte za različna vsebinska področja: od splošnih tem o predstavitvi pomena evra do posameznih vsebinsko najpomembnejših področij - zlasti oskrba z gotovino in plačilni promet (Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra, 2006, str. 23).

11 ZAKLJUČEK

Projekt uvedbe evra v Republiki Sloveniji je bil za državo velik in kompleksen logističen projekt. Čeprav na videz preprost projekt, še zdaleč ni tako preprost. Prehod na evro je s stališča informacijskih sistemov zapleten proces. Potrebno je bilo veliko prilagajanja, sodelovanja ter znanja in izkušenj. Projekt uvedbe evra v Republiki Sloveniji se mi zdi, da ima več prednosti kot slabosti za nas državljane in samo državo.

Čeprav so mnenja o koristnosti skupne valute na evropski ravni bila deljena, pa lahko za majhno in odprto gospodarstvo, kot je slovensko, upravičeno trdim, da koristi pretehtajo morebitna tveganja. Priprave, ki so tekle pri projektu uvedbe evra so zahtevale veliko aktivnosti od akterjev, odločanja in usklajevanja pri projektu.

Sam potek uvedbe evra je šel čez dve fazi, ki sta bili časovno opredeljeni. Slovenija je morala izpolniti dva pogoja, da bi postala del območja evra in da bi uvedla evro. Da je projekt uvedbe evra v Republiki Sloveniji uspel so zaslužni mnogi akterji, ki so pri projektu sodelovali. Republika Slovenija se je zavedala, da bo morala uskladiti svojo zakonodajo z določili Statuta Evropske centralne banke.

Slovenija je tudi upoštevala priporočila dobre prakse, ki temeljijo na izkušnja prevzemanja evra v sedanjih državah članicah evroobmočja. Republika Slovenija se je odločila, da bo evro kovance in evro bankovce izdala z nacionalno stranjo. Komunikacijska strategija pri tako pomembnem in velikem projektu je ključnega pomena. Informiranje javnosti je postala prednostna naloga.

Država je poskrbela tudi za javnomnenjske raziskave ter neposredno svetovanje potrošnikom ob sami uvedbi evra na več načinov, predvsem preko spletnega portala evropotrošnik in Evro telefona. Vzpostavljeno je bilo spletno mesto o evru. Vlada je poskrbela za informacijsko infrastrukturo in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

Zdi se mi, da možnih zapletov in morebitnih tveganj pri uvedbi evra sploh ni tako veliko in da se je Slovenija dobro na njih pripravila. Najbolj je bil pričakovan zaplet pri dobavi evrske gotovine in predoskrba z evri. Pri projektu uvedbe evra je bilo potrebno razmišljati o določenih tveganjih, ki bi se lahko pojavila v času priprav na uvedbo evra, kot so: tveganje, da bo evro vplival na povišanje cen in tveganje, da bo uvedba evra vplivala na inflacijo.

Kar se tiče prednosti uvedbe evra v Republiki Sloveniji so te številne, predvsem moram poudariti, da bo Slovenija sodelovala pri oblikovanju denarne in ekonomske politike. Uvedba evra prinaša prednosti tako za celotno gospodarstvo kot tudi za

potrošnike. Euro naj bi Sloveniji pripomogel k večji konkurenčnosti kot posledici primerljivejših cen v območju evra in oblikovanju stabilnejšega okolja za celotno gospodarstvo, ker enotna valuta odpravlja tečajna tveganja in stroške menjave denarja.

Dolgoročno lahko pričakujemo nižje obrestne mere in stabilnost cen. Najpomembnejše je, da imamo državljani oziroma potrošniki od spremembe valute več prednosti kot slabosti. Kako bo v praksi in v prihodnosti, bo pokazal čas.

LITERATURA

Članek v reviji

1. Gregorič, Matjaž. Na evro smo se dobro privadili. Gorenjski Glas, 2008.
2. Lenarčič, Janez. Slovensko predsedovanje Svetu EU – breme, izziv, priložnost?. Pravna praksa, 2008, št. 1.
3. Požar, Tamara. Svet EU in Evropski svet. Evro pravna praksa, 2003, št. 1.
4. STA. Evro samozavestno vstopa v drugo desetletje. Siol.net, 2008.

Informativna gradiva

1. Vlada RS in Banka Slovenije. Evro - za vse nas. 2006.
2. Urad Vlade RS za komuniciranje. Slovenija v Evropski uniji. 2007.

Samostojne publikacije

1. Groznik Aleš, Kovačič Andrej. Slovenska pot v informacijsko družbo, Uporabna informatika. Letnik VII, šte. 1, ISSN 1318-1881, str 5-8.
2. Koordinacijski odbor za tehnične priprave za prevzem evra. Poročilo o tehničnih pripravah na prevzem evra v Republiki Sloveniji. Ljubljana, maj 2006.
3. Vlada Republike Slovenije in Banka Slovenije. Program vstopa v ERM II in prevezem evra. Ljubljana, november 2003.
4. Vlada Republike Slovenije in Banka Slovenije. Načrt uvedbe evra. Ljubljana, januar 2005.
5. Vlada Republike Slovenije in Banka Slovenije. Komunikacijska strategija v podporo uvedbi evra v obdobju 2005 – 2007. Ljubljana, 2005.

Viri z interneta

1. Predsedovanje Slovenije.
URL=<http://evropa.gov.si/predsedovanje-slovenije/>. Maj 2008.

2. Vlada Republike Slovenije.
URL=<<http://www.vlada.si/slovenija_in_eu/<<. Maj 2008.
3. Evropska komisija – Tvoja Evropa.
URL=<<http://ec.europa.eu/youreurope/index_sl.html<<. Maj 2008.
4. EVROPA – Portal Evropske unije.
URL=<<http://europa.eu/index_sl.htm<<. Maj 2008.
5. EU2008.si – Politike EU.
URL=<<http://www.eu2008.si/si/Policy_Areas/index.html<<. Maj 2008.
6. EU2008.si – O Evropski uniji.
URL=<<http://www.eu2008.si/si/About_the_EU/index.html<<. Maj 2008.
7. ECB: Euro.
URL=<<<http://www.ecb.int/bc/euro/html/index.sl.html><<. Maj 2008.
8. Banka Slovenije.
URL=<<<http://www.bsi.si/><<. Maj 2008.
9. Evro – za vse nas.
URL=<<<http://www.evro.si/><<. Maj 2008.
10. Ministrstvo za finance Republike Slovenije.
URL=<<<http://www.mf.gov.si/slov/index.htm><<. Maj 2008.
11. Evropska centralna banka.
URL=<<http://europa.eu/institutions/financial/ecb/index_sl.htm<<. Maj 2008.
12. Gospodarska zbornica Slovenije.
URL=<<<http://www.gzs.si/slo/><<. Maj 2008.
13. Združenje bank Slovenije.
URL=<<<http://www.zbs-giz.si/><<. Maj 2008.

Zakoni

1. Ustava Republike Slovenije. Ur. list RS, št. 33/01, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04 in 68/06.

2. Urad vlade za komuniciranje. Vlada Republike Slovenije 2007. Urad vlade za informiranje, Ljubljana, 2007.
3. Zakon o Banki Slovenije. Ur. list RS, št. 58/2008, 85/2002, 39/2006, 72/2006.
4. Zakon o državni upravi. Ur. list RS, št. 52/02, 56/03, 61/04, 123/04 in 93/05.
5. Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih. Ur. list RS, št. 101/2005.
6. Zakon o uvedbi eura. Ur. list RS, št. 114/2006.
7. Zakon o Vladi Republike Slovenije, Ur. list RS, št. 71/94, 23/96, 47/97, 23/99, 119/00, 52/02, 123/04 in 24/05.

SEZNAM SLIK IN TABEL

Slika 1: Akterji, ki so vključeni v projekt uvedbe evra v Sloveniji.....14

Tabela 1: Kronološki pregled procesa uvedbe evra v Sloveniji.....10

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

EU	Evropska unija
ECB	Evropska centralna banka
ESCB	Evropski sistem centralnih bank
EIB	Evropska investicijska banka
EIS	Evropski investicijski sklad
EESO	Evropski ekonomsko-socialni odbor
ERM II	Mehanizem deviznih tečajev
EMU	Ekonomska in monetarna unija
BDP	Bruto domači proizvod
ECOFIN	Sveta za ekonomske in finančne zadeve
ES	Evropski svet
RS	Republika Slovenija
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
BS	Banka Slovenije
MF	Ministrstvo za finance
ZBS	Združenje bank Slovenije
SZZ	Slovensko zavarovalno združenje
AZN	Agencija za nadzor
KDD	Klirniško depotna družba
ATVP	Agencija za trg vrednostnih papirjev
MG	Ministrstvo za gospodarstvo
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
OZS	Obrtna zbornica Slovenije
ZPS	Zveza potrošnikov Slovenije
SIR	Slovenski Inštitut za revizijo
PB	Politbarometer
PAN II	Public Administration Network II
NVO	Nevladna organizacija
DIR-COM	Directors of Communication of the Euro
IT	Informacijska tehnologija
STO	Slovenska turistična organizacija

IZJAVA O AVTORSTVU IN NAVEDBA LEKTORJA

Sabina Dedukič, študentka Fakultete za upravo, rojena 26.09.1980 v Ljubljani, stanujoča Kolonija 1. maja 18 Trbovlje. Izjavljam, da je diplomsko delo z naslovom Projekt uvedba evra v Republiki Sloveniji moja avtorska stvaritev, ter sooglašam z objavo moje diplome na internetu.

Diplomsko delo je lektorirala univ. dipl. novinarka Mateja Erčulj.